

roda sa sama postará o zvyšok rehabilitácie rieky i pririečného ekosystému.

Za najväčšie ekologické stresy veľkých riek sa považujú:

- vysoké priehrady a rozsiahle riečne nádrže,
- oddelenie rieky a inundácie hrádzami,
- zavlčenie nepôvodných druhov,
- eutrofizácia a znečistenie.

V odborných diskusiách sa vyskytlo niekoľko pokusov o definovanie ekologickej integrity riek, napokon prevládla mienka, že najvýznamnejšie aspekty takejto integrity sú: prepojenie inundačnej oblasti s riekou prostredníctvom tzv. povodňového pulzu a morfológická diverzita, ktorú takýto režim zásadným spôsobom určuje.

V záveroch konferencie sa upozorňuje na to, že veľké rieky sú polyfunkčné a ich využitie presadzujú rôzne nátlakové skupiny a finančné záujmy. Žiadna z nich by nemala byť dominantnou, žiadúca je spolupráca pri manažmente. V prípade, že niektoré spôsoby využitia, ktoré obmedzujú ekologickú integritu (napr. priehrady alebo hrádze) už nemožno spoločensky alebo

ekonomicky zdôvodniť, treba uvažovať o ich odstránení.

V tejto súvislosti treba našich čitateľov informovať o tom, že v USA sa vodné stavby budujú a prevádzkujú na základe časovo vymedzených licencií a pred uplynutím povolenej doby sa musia uchádzať o predĺženie platnosti licencie. Pri tej príležitosti sa hodnotí ich doterajší impakt na prostredie a povolenie môže byť podmienené uskutočnením nápravných opatrení, zmenou prevádzkových podmienok (objem využívaného prietoku a pod.), alebo odobratím licencie a príkazom na odstránenie stavby a uvedenie vodného toku do pôvodného stavu (také radikálne riešenie však doteraz Federálna komisia neuplatnila).

Účastníci konferencie zdôraznili aj to, že hoci základnou jednotkou manažmentu musí byť celé povodie, pozitívne zmeny sa v takejto mierke môžu prejavovať až po stáročiach. Preto za prvoradú úlohu treba považovať lokálne zásahy, ktorých cieľom je čo najviac zvýšiť divezitu habitatov.

Mikuláš J. Lisický

Zber a výkup opotrebovaných ropných olejov

Zber a výkup opotrebovaných ropných olejov (ORO) zabezpečuje akciová spoločnosť Benzinol Bratislava ako svoju povinnosť vyplývajúcu z nariadení vlády, ktorých cieľom je ochrana životného prostredia, najmä vôd a pôdy a neškodná likvidácia týchto produktov. Nadobudnutím účinnosti zákona č. 238/91 Zb. o odpadoch a príslušných nariadení sa situácia skomplikovala. Preto sa MŽP SR a Benzinol, a. s. Bratislava dohodli na ďalšom postupe pri zbere a výkupe ORO na čerpacích staniciach pohonných hmôt a v obchodných závodoch a. s. Benzinol, umiestnených na celom území Slovenskej republiky.

Na čerpacích staniciach, ktoré majú vybudované zariadenia (objekty zbe-

ru ORO) vykupujú iba odpadové oleje zo spaľovacích motorov a prevodoviek v množstve do 10 l. Maloproducenti dostávajú aj finančnú úhradu. Pracovníci čerpacej stanice oleje preberajú na základe vizuálnej kontroly.

Na území Slovenska sa vykupujú použité oleje na 140 čerpacích staniciach. V percentuálnom vyjadrení sa výkup ORO uskutočňuje na 76 % čerpacích staníc bývalého Západoslovenského kraja a Bratislavy a na 81 % v Stredoslovenskom kraji. Vo Východoslovenskom kraji ho zabezpečuje 46 % čerpacích staníc. Pre zlepšenie situácie na východnom Slovensku umiestnia na 15 čerpacích staniciach nadzemné kontajnery na zber ORO.

Zberové objekty sa budú budovať na všetkých nových a rekonštruovaných čerpacích staniciach na celom území SR.

V obchodných závodoch a. s. Benzinol - Bratislava, Holič, Nové Zámky, Kľačany pri Trnave, Ružomberok, Stožok, Pozdišovce, Kapušany a Benzinol-Oktan Kežmarok sa zberajú, resp. vykupujú:

- odpadové oleje zo spaľovacích motorov a prevodoviek od veľkoproducentov,
- odpadové strojové a turbínové oleje,
- odpadové vrtné, rezné a brúsne oleje,
- znečistený vykurovací olej,
- odpadové transformátorové, teplosnosné a hydraulické oleje bez polychlórovaných bifenylov a polychlórovaných terfenylov.

Medzi producentom ORO a príslušným obchodným závodom treba najskôr uzavrieť kúpno-predajnú zmluvu, kde sa dohodnú podmienky kvality vykupovaných olejov, ich prepravy a pod. Akosť odovzdaných ropných olejov sa posudzuje podľa ČSN 65 6690.

Prepravu ORO od pôvodcov odpadu a z čerpacích staníc do príslušných obchodných závodov zabezpečuje Benzinol, a. s. na základe súhlasu Ministerstva životného prostredia SR.

Ak pôvodcoví odpadu vyplýva povinnosť viesť evidenciu nebezpečných odpadov z Nariadenia vlády SR č. 605 z r. 1992, prepravovaný odpad musí sprevádzať „Sprievodný list nebezpečného odpadu“ a „Identifikačný list nebezpečného odpadu“. Pri každej dodávke ORO sa odoberie vzorka na analýzu pre stanovenie kvality vykupovaného použitého oleja.

Benzinol, a. s. by chcel rozšíriť túto službu najmä na čerpacích staniciach a prispieť tak k väčšej spokojnosti motoristickej verejnosti, ale zároveň aj k ochrane životného prostredia, a tak v maximálnej miere podporiť strategické smery odpadového hospodárstva Slovenskej republiky.

Ivan Medved